PLAN DZIAŁANIA
KT 199
ds. Nawodnień, Odwodnień i Budownictwa Hydrotechnicznego

SPIS TREŚCI

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT 2
2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT 2
3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT 4
4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT 4
5. CZŁONKOSTWO W OT 5
6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI 5
7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC 6
8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT 6
9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE 6

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT

Zakres tematyczny KT 199 obejmuje całokształt zagadnień związanych z budową przebudową, rozbudową, modernizacją i eksploatacją systemów melioracyjnych oraz wybrane zagadnienia związane z budownictwem wodnym, deszczowaniem roślin, wykorzystaniem gnojowicy, zagospodarowaniem pomelioracyjnym itp.

Rynek, na którym działa KT 199 jest rynkiem trudnym do precyzyjnego zdefiniowania. Odbiorca Polskich Norm opracowanych przez KT 199 jest odbiorcą rozproszonym. Oznacza to, że korzyści ze stosowania tych norm odnoszą rolnicy indywidualni, przedsiębiorcy działający w branży rolniczej, biura projektowe, instytuty badawcze, wyższe uczelnie, a także Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wśród tych odbiorców trudno jest znaleźć sponsora gotowego ponosić koszty opracowywania nowych norm, bądź nowelizacji norm istniejących.

Korzyści wynikające z działalności KT 199 są trudne do oszacowania liczbowego. W oparciu o Polskie Normy, opracowane w KT 199, buduje się systemy melioracyjne (na użytkach zielonych i na gruntach ornych), buduje się lub modernizuje wały i budowle melioracyjne, prowadzi się zagospodarowanie pomelioracyjne, niektóre Polskie Normy pomocne są w wykorzystywaniu gnojowicy i podczas pomiarów hydrometrycznych w rzekach i kanałach otwartych. Ostateczny produkt, jakim jest Polska Norma, przydatny jest więc w wielu działaniach, jednak ani inwestor, ani użytkownik systemu melioracyjnego nie jest na tyle zainteresowany, by ponosić koszty opracowywania nowych norm.

W przypadku, gdy chodzi o wprowadzenie nowego wyrobu na rynek budownictwa melioracyjnego, producent wyrobu występuje o wydanie aprobaty technicznej dla tego wyrobu. Jest to dla niego o tyle korzystniejsze, że staje się on właścicielem takiej aprobaty i nikt spośród producentów konkurujących na rynku nie może się tą aprobatą posługiwać (podczas gdy Polską Normą mogą posługiwać się wszyscy).

2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT

2.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub uwarunkowania regionalne/międzynarodowe:

Wiedza z zakresu nawodnień, odwodnień i budownictwa hydrotechnicznego jest stale poszerzana przez Instytut Technologiczno-Przyrodniczy – Państwowy Instytut Badawczy w Falentach, w pewnej mierze Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz wyższe uczelnie rolnicze. Naturalną rzeczą byłoby dążenie by te osiągnięcia i nowe rozwiązania znajdowały swoje zastosowanie w Polskich Normach, tworzonych dla odbiorcy działającego w naszych, krajowych warunkach klimatycznych, glebowych i gruntowych. Jednak uzyskanie środków finansowych na opracowanie Polskich Norm dostosowanych do warunków naszego kraju jest utrudnione lub nawet niemożliwe. Odbiorca krajowy jest

odbiorcą rozproszonym (indywidualne gospodarstwa rolne), a PKN nie ma możliwości ich finansowania, podobnie jak Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

KT 199 współpracuje ściśle z ISO/TC 113 – Hydrometry, a w szczególności z:

- ISO/TC 113/SC 1 Velocity area methods,
- ISO/TC 113/SC 2 Flow measurement structures,
- ISO/TC 113/SC 5 Instruments, equipment and data management,
- ISO/TC 113/SC 6 Sediment transport,
- ISO/TC 113/SC 8 Ground water.

ISO/TC 113 wraz ze wszystkimi podkomitetami jest strukturą bardzo prężną i wydajną.

ISO/TC 113 opracował kilkadziesiąt norm z zakresu hydrometrii, kilkadziesiąt dalszych jest w opracowywaniu. Większość tych norm KT 199 wdrożył w Polsce drogą tłumaczenia. Ponadto KT 199 bierze czynny udział w opiniowaniu nowoopracowywanych norm w tym Komitecie.

KT 199 współpracuje również z CEN/TC 318 - Hydrometry.

Ten Komitet nie działa zbyt intensywnie, a jego działalność polega głównie na wdrażaniu do Norm Europejskich wcześniej opracowanych norm ISO.

Poza zakresem zainteresowań CEN i ISO znajdują się normy dotyczące zagadnień melioracji, a więc nawodnień i odwodnień. Jest to zrozumiałe, gdyż np. Europa leży na obszarze od strefy zwrotnikowej do podbiegunowej i dlatego trudno byłoby opracować uniwersalne normy z zakresu nawodnień i odwodnień dla całego obszaru Europy. Dlatego Polskie Normy z tego zakresu powinny opierać się na badaniach krajowych. Jednak takie rozumowanie wydaje się nie mieć zrozumienia u decydentów.

Lukę powstałą w wyniku opisanego stanu rzeczy wypełniają krajowe oceny techniczne dla nowych wyrobów stosowanych w budownictwie melioracyjnym, których Instytut Technologiczno-Przyrodniczy wydał ok. 100 w ciągu ostatnich 16 lat, a także zgłoszenia patentowe, których w ciągu ostatnich 8 lat było ok. 60.

2.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

Głównym odbiorcą Polskich Norm z zakresu nawodnień, odwodnień i budownictwa hydrotechnicznego jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz prywatni inwestorzy w zakresie melioracji wodnych.

Urządzenia melioracyjne mogą być wykonywane przez właścicieli gruntów i na ich koszt lub na koszt Skarbu Państwa, w tym przy udziale publicznych środków wspólnotowych i innych środków publicznych, za zwrotem, w formie opłaty melioracyjnej, części kosztów przez właścicieli gruntów, na które te urządzenia wywierają korzystny wpływ (art. 199 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, Dz. U. 2018 poz. 2268). W przypadku

wykonywania melioracji ze środków publicznych, jak również w przypadku inwestycji hydrotechnicznych na wodach publicznych (w tym istotnych dla rolnictwa), przygotowanie i realizację robót budowlanych prowadzi właściwy organ Wód Polskich. Wyroby użyte w procesie inwestycyjnym powinny odpowiadać wymaganiom Polskich Norm bądź posiadać krajową ocenę techniczną dopuszczającą ich stosowanie w budownictwie.

Wody Polskie, ogłaszając przetargi na wykonanie robót lub dostawę gotowych wyrobów, żądają od oferentów usług i dostawców wyrobów wykazania, że zastosowane wyroby będą spełniały wymagania Polskich Norm, bądź też że są dopuszczone do stosowania w budownictwie na podstawie krajowej oceny technicznej. KT 199 prowadzi działalność w zakresie normalizacji dla wyrobów stosowanych w melioracjach, jak również na wodach publicznych istotnych dla rolnictwa, tj. warunkujących prawidłowe funkcjonowanie urządzeń melioracyjnych służących ochronie przeciwpowodziowej i zwalczaniu suszy. KT 199 udziela informacji w tym zakresie wszystkim zainteresowanym.

Według Rocznika Statystycznego Rolnictwa z 2017 r. powierzchnia zmeliorowanych użytków rolnych w Polsce wynosiła 6370 tys. ha. Warunkiem ich prawidłowego funkcjonowania jest utrzymywanie w sprawności urządzeń na ciekach rolniczych, zbiorników magazynujących wodę do nawodnień oraz wałów przeciwpowodziowych. Do urządzeń i cieków istotnych dla rolnictwa zaliczyć należy te, które do roku 2017 (przed reformą gospodarki wodnej w Polsce) określane były jako urządzenia melioracji podstawowych. Były to (Rocznik Statystyczny Rolnictwa z 2017 r.):

- rzeki i kanały o długości 75 257 km,
- wały przeciwpowodziowe o długości 8 451 km, chroniące 1091,2 tys. ha,
- zbiorniki retencyjne o pojemności użytkowej 279 955 tys. m^3,
- stacje pomp – 579 szt., oddziałujące na 616,0 tys. ha.

Powyższe dane świadczą, że poniesiono znaczące nakłady na budowę tych urządzeń. Ich utrzymanie i budowa nowych urządzeń wymaga stałego aktualizowania Polskich Norm dotyczących tych urządzeń.

3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT

Aspekty środowiskowe będą obejmować:

• przegląd kluczowych zagadnień środowiskowych objętych zakresem prac KT,

• zagadnienia środowiskowe które będą odzwierciedlone w pracach KT (decyzje w formie uchwał KT o uwzględnieniu aspektów środowiskowych w propozycjach nowych norm, a także przy wydawaniu aprobat technicznych).

4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT

Wszystkie inwestycje melioracyjne w Polsce powstają z wykorzystaniem Polskich Norm lub Aprobat Technicznych (takie wymagania stawia Prawo budowlane). Przynosi to określone oszczędności w stosunku do sytuacji, kiedy należałoby sprawdzać każde zaprojektowane rozwiązanie. Wykorzystywanie Polskich Norm i Aprobat Technicznych gwarantuje też bezpieczeństwo projektowanych urządzeń, wyrobów i systemów. Ponadto zapewnia, że przyjęte rozwiązania są bezpieczne dla zdrowia i środowiska.

5. CZŁONKOSTWO W OT

Zgodnie z aktualnym Zarządzeniem Prezesa PKN w sprawie Organów Technicznych powoływanych przez Prezesa PKN, podstawy ich powoływania oraz zasad powoływania członków i osób funkcyjnych w tych organach, każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w OT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem OT. Każdy członek OT realizuje zadania poprzez swoich reprezentantów.

Członkostwo w OT:

- otwiera możliwość wpływania na treść tworzonych norm na poziomach międzynarodowym, europejskim i krajowym;
- zapewnia dostęp do treści projektów Norm Międzynarodowych, Europejskich, krajowych w zakresie tematycznym OT;
- daje możliwość kształtowania programu prac normalizacyjnych, co pozwala właściwie planować inwestycje i w konsekwencji zyskać przewagę nad konkurencją;
- ułatwia kontakty biznesowe.

Aktualny skład OT i kontakt do Przewodniczącego OT, Sekretarza OT, właściwego Sektora WPN jest podany na stronie www.pkn.pl, w *Wykazie OT*.

6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

6.1. Cele KT

Cele KT 199 są następujące:

- eliminowanie barier technicznych w handlu - ułatwienie handlu w kraju, Europie i świecie,
- zapewnienie bezpieczeństwa produktu, zapewnienie zdrowia konsumenta,
- promocja ochrony środowiska, promocja jakości,

przez:

- wdrożenia do PN norm ISO:
  - metoda tłumaczenia,
- opracowywanie i nowelizacja krajowych norm własnych z zakresu melioracji, (bowiem brak jest norm europejskich i międzynarodowych dotyczących tych zagadnień),
- tłumaczenia Norm Europejskich.

6.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

Strategia KT 199 obejmuje:

- aktywny udział w powstawaniu Norm Europejskich i Międzynarodowych,
- wyznaczanie priorytetów przy ustalaniu Programu prac normalizacyjnych KT tzn. wprowadzanie do zbioru PN metodą tłumaczenia przede wszystkim Norm Europejskich zharmonizowanych, wprowadzanie do zbioru PN w pierwszej kolejności norm terminologicznych, a następnie norm precyzujących metody badań,
- aktywne poszukiwanie wykonawców prac normalizacyjnych.

7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) z zakresu działania OT wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN, po akceptacji OT, jest wprowadzany do programu prac OT. OT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac OT znajduje się na stronie www.pkn.pl , w *Wykazie OT,* po wybraniu numeru właściwego OT.

8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT

Brak środków finansowych na opracowanie nowych PN.

9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Jak to już wcześniej wyjaśniono, pozyskiwanie środków spoza innych źródeł jak budżetowe na chwilę obecną jest niemożliwe.